

PISMA PROCESOWE. POZEW

Zasadę procesu cywilnego stanowi **zasada ustności** – nie podważa to jednak znaczenia **pism procesowych** składanych poza rozprawą.

Pisma procesowe to pisma, które wnoszą do organów procesowych (sądu, komornika) uprawnione podmioty postępowania strony i inni uczestnicy postępowania, prokurator, RPO, RPD, organizacje pozarządowe, powiatowy (miejski) rzecznik konsumentów, inspektor pracy, obejmujące wnioski i oświadczenia ich autorów, składane poza rozprawą lub posiedzeniem sądowym.

Do innej kategorii należy zaliczyć tzw. **pisma sądowe** (art. 131 § 2 KPC), które pochodzą od organów sądowych i kierowane są do stron oraz innych uczestników postępowania (np. wezwania, orzeczenia itp.).

PISMA PROCESOWE

- ✘ Pisma procesowe obejmują wnioski i oświadczenia stron składane poza rozprawą (art. 125 KPC).
- ✘ Wnioski mogą dotyczyć zarówno kwestii merytorycznych, formalnych, jak i kwestii ubocznych, a oświadczenia – stanowiska podmiotu, które odnosi się do okoliczności faktycznych i prawnych sprawy.
- ✘ Od pism procesowych należy odróżnić pochodzące od sądu i przeznaczone dla stron lub uczestników postępowania pisma sądowe oraz załączniki do protokołów (art. 161), tj. wnioski i oświadczenia stron kierowane do sądu w toku posiedzenia.

RODZAJE PISM PROCESOWYCH

- ✘ Pisma procesowe można podzielić na:
 - 1) pisma inicjujące (wszczynające) postępowanie,
 - 2) pisma składane w toku postępowania.
- ✘ Według kryterium wymogów ustawowych dla poszczególnych pism, pisma procesowe można podzielić na:
 - 1) zwykłe pisma procesowe (do zwykłych pism procesowych należy zaliczyć te wszystkie pisma, które nie muszą spełniać żadnych wymogów szczególnych, poza ogólnymi warunkami przewidzianymi w art. 126 dla pism procesowych),
 - 2) kwalifikowane pisma procesowe -> pisma procesowe kwalifikowane to takie pisma, którym KPC stawia szczególne wymagania, np. pozew (art. 187), apelacja (art. 368), skarga kasacyjna (art. 398⁴), itp.

OGÓLNE WARUNKI PISM PROCESOWYCH

Każde pismo procesowe powinno zawierać:

- 1) oznaczenie sądu, do którego jest skierowane;
- 2) imiona i nazwiska lub nazwy stron, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników;
- 3) oznaczenie rodzaju pisma;
- 4) osnovę wniosku lub oświadczenia;
- 5) w przypadku gdy jest to konieczne do rozstrzygnięcia co do wniosku lub oświadczenia – wskazanie faktów, na których strona opiera swój wniosek lub oświadczenie, oraz wskazanie dowodu na wykazanie każdego z tych faktów;
- 6) podpis strony albo jej przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika*;
- 7) wymienienie załączników.

Do pisma procesowego dołącza się załączniki wymienione w tym piśmie.

*Za stronę, która nie może się podpisać, podpisuje pismo osoba przez nią upoważniona, z wymienieniem przyczyny, dla której strona sama się nie podpisała (art. 126 § 4 KPC).

OGÓLNE WARUNKI PISM PROCESOWYCH

Gdy pismo procesowe jest **pierwszym pismem w sprawie**, powinno ponadto zawierać **oznaczenie przedmiotu sporu** oraz:

1) oznaczenie miejsca zamieszkania lub siedziby i adresy stron albo, w przypadku gdy strona jest przedsiębiorcą wpisanym do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej – adres do korespondencji wpisany do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej;

1¹) oznaczenie miejsca zamieszkania lub siedziby i adresy przedstawicieli ustawowych i pełnomocników stron;

2) numer Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) lub numer identyfikacji podatkowej (NIP) powoda będącego osobą fizyczną, jeżeli jest on obowiązany do jego posiadania lub posiada go nie mając takiego obowiązku lub

3) numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w przypadku jego braku – numer w innym właściwym rejestrze, ewidencji lub NIP powoda niebędącego osobą fizyczną, który nie ma obowiązku wpisu we właściwym rejestrze lub ewidencji, jeżeli jest on obowiązany do jego posiadania.

Dalsze pisma procesowe powinny zawierać sygnaturę akt.

Do pisma należy dołączyć pełnomocnictwo albo uwierzytelniony odpis pełnomocnictwa, jeżeli pismo wnosi pełnomocnik, który wcześniej nie złożył pełnomocnictwa.

OBOWIĄZEK PODANIA WARTOŚCI PRZEDMIOTU SPORU LUB WARTOŚCI PRZEDMIOTU ZASKARŻENIA

W każdym piśmie należy podać wartość przedmiotu sporu lub wartość przedmiotu zaskarżenia, jeżeli od tej wartości zależy **właściwość rzeczowa sądu**, **wysokość opłaty** lub **dopuszczalność środka odwoławczego**, a przedmiotem sprawy nie jest oznaczona kwota pieniężna.

Wartości przedmiotu sporu lub zaskarżenia podaje się w złotych, **zaokrąglając w górę do pełnego złotego**.

Sąd nie podejmie żadnej czynności na skutek pisma, od którego nie została uiszczona należna opłata.

. Nie żąda się opłaty od pisma, jeżeli już z jego treści wynika, że podlega ono odrzuceniu.

Pisma dotyczące części przedmiotu sporu lub zaskarżenia podlegają opłacie tylko w stosunku do wartości tej części.

OBOWIĄZEK DOŁĄCZENIA ODPISÓW I ZAŁĄCZNIKÓW – ART. 128

Do pisma procesowego należy dołączyć jego odpisy i odpisy załączników dla doręczenia ich uczestniczącym w sprawie osobom, a ponadto, jeżeli w sądzie nie złożono załączników w oryginale, po jednym odpisie każdego załącznika do akt sądowych.

Do pisma procesowego wnoszonego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego dołącza się poświadczony elektronicznie odpisy załączników.

OBOWIĄZEK DOŁĄCZENIA ODPISÓW I ZAŁĄCZNIKÓW – ART. 128

- ✘ Odpis pisma procesowego to kolejny jego egzemplarz, który jest zgodny z oryginałem (nie ma znaczenia, czy jest to kopia maszynowa, wydruk komputerowy, czy kserokopia). Odpis pisma procesowego nie musi być podpisany ani poświadczony za zgodność z oryginałem przez stronę, jej przedstawiciela lub pełnomocnika procesowego (zob. postanowienie SN z dnia 18 października 2002 r., V CKN 1830/00).
- ✘ Pełnomocnikowi procesowemu kilku osób doręcza się jeden egzemplarz pisma i załączników (art. 141 § 1).

ORYGINAŁ DOKUMENTU – ART. 129

Strona powołująca się w piśmie na dokument obowiązana jest na żądanie przeciwnika złożyć **oryginał dokumentu** w sądzie jeszcze przed rozprawą.

Zamiast oryginału dokumentu strona może złożyć **odpis dokumentu**, jeżeli jego zgodność z oryginałem została poświadczona przez notariusza albo przez występującego w sprawie pełnomocnika strony będącego adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym lub radcą Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.

Zawarte w odpisie dokumentu poświadczenie zgodności z oryginałem przez występującego w sprawie pełnomocnika strony będącego adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym lub radcą Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej ma charakter dokumentu urzędowego.

Jeżeli jest to **uzasadnione okolicznościami sprawy**, sąd, na wniosek strony albo z urzędu, **zażąda od strony składającej odpis dokumentu przedłożenia oryginału tego dokumentu.**

Elektroniczne poświadczenie odpisu dokumentu przez występującego w sprawie pełnomocnika strony będącego adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym lub radcą Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej **następuje z chwilą wprowadzenia przez tego pełnomocnika dokumentu do systemu teleinformatycznego.**

SKUTKI NIEDOCHOWANIA WYMOGÓW FORMALNYCH

zwrot pisma bez wzywania do poprawienia/ uzupełnienia/ opłacenia

zwrot pisma wraz z wzywaniem do poprawienia/ uzupełnienia/ opłacenia

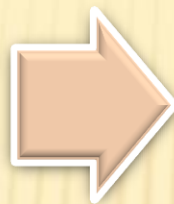
odrzućcenie pisma

BRAKI FORMALNE

Jeżeli pismo procesowe nie może otrzymać prawidłowego biegu:

- wskutek niezachowania warunków formalnych,
- jeżeli od pisma nie uiszczono należnej opłaty,

przewodniczący lub referendarz sądowy wzywa stronę, pod rygorem zwrócenia pisma, do poprawienia, uzupełnienia lub opłacenia go w terminie tygodniowym.

Mylne oznaczenie pisma procesowego lub inne oczywiste niedokładności nie stanowią przeszkody do nadania pismu biegu i rozpoznania go w trybie właściwym.

Jeżeli pismo wniosła osoba zamieszkała lub mająca siedzibę za granicą, która nie ma w kraju przedstawiciela, przewodniczący wyznacza termin do poprawienia lub uzupełnienia pisma albo uiszczenia opłaty **nie krótszy niż miesiąc**, przy czym gdyby doręczenie wezwania miało mieć miejsce **poza terytorium Unii Europejskiej**, oznacza się termin **nie krótszy niż trzy miesiące**.

ORZECZNICTWO

- ✘ Wezwanie w trybie art. 130 § 1 KPC powinno być jasne i niedwuznaczne tak, aby u strony, do której jest skierowane, nie powstała żadna wątpliwość co do przedmiotu wezwania i rygorów grożących w razie niezastosowania się do jego treści. Wezwanie dopuszczające dwojaką interpretację nie czyni zadość wymaganiu art. 130 § 1 i tym samym nie może skutkować sankcjami przewidzianymi w art. 130 § 2 KPC (zob. orz. SN z 4 lipca 1960 r., 2 CZ 65/60,; post. SN z: 30 lipca 1998 r., III CZ 92/98, 17 marca 2003 r., I PZ 158/02).

BRAKI FORMALNE

Po bezskutecznym upływie terminu przewodniczący lub referendarz sądowy **zwraca pismo stronie.**

Pismo zwrócone **nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma procesowego do sądu**, jednakże pismo poprawione lub uzupełnione w terminie wywołuje skutki od chwili jego wniesienia.

Zarządzenie przewodniczącego lub referendarza sądowego o zwrocie pozwu **doreęcza się tylko powodowi.**

Pisma procesowe sporządzone z naruszeniem art. 87¹ KPC (przymus adwokacko-radcowski) podlegają **zwrotowi bez wzywania do usunięcia braków**, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Jeżeli przepis szczególny przewiduje, że pismo może być wniesione wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, **pismo wnosi się wraz z opłatą.**

Pismo wniesione bez opłaty **nie wywołuje skutków, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma do sądu**, o czym sąd poucza wnoszącego pismo. W razie jednoczesnego wniesienia za pośrednictwem systemu teleinformatycznego więcej niż jednego pisma podlegającego opłacie żadne z tych pism nie wywołuje skutków, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma do sądu, jeżeli nie uiszczono opłaty w wysokości sumy opłat należnych od wszystkich pism.

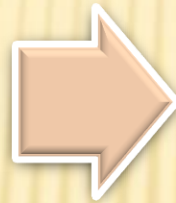
W przypadku wniesienia pisma podlegającego opłacie z naruszeniem przedstawionych wymogów **przewodniczący zawiadamia wnoszącego pismo o bezskuteczności czynności.**

CHYBA, ŻE wnoszący pismo jest zwolniony z mocy prawa od kosztów sądowych w zakresie opłaty sądowej należnej od tego pisma, a także w razie zwolnienia od tych kosztów przyznanego przez sąd lub w razie zgłoszenia wniosku o takie zwolnienie.

BRAKI PISM WNOSZONYCH NA URZĘDOWYCH FORMULARZACH

Jeżeli pismo procesowe, które powinno być wniesione na urzędowym formularzu, nie zostało wniesione na takim formularzu lub nie może otrzymać prawidłowego biegu na skutek niezachowania innych warunków formalnych, przewodniczący wzywa stronę do jego poprawienia lub uzupełnienia **w terminie tygodniowym**, przesyłając złożone pismo.

Wezwanie powinno wskazywać wszystkie braki pisma oraz pouczenie o tym, że w razie bezskutecznego upływu terminu lub ponownego złożenia pisma dotkniętego brakami przewodniczący zarządza zwrot pisma. **Natomiast sprzeciw od wyroku zaocznego, zarzuty od nakazu zapłaty oraz sprzeciw od nakazu zapłaty sąd odrzuca.**

Jeżeli pismo procesowe wniesione przez adwokata, radcę prawnego, rzecznika patentowego lub Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej nie może otrzymać prawidłowego biegu wskutek niezachowania warunków formalnych, **przewodniczący zwraca pismo stronie bez wezwania do jego poprawienia lub uzupełnienia.** Mylne oznaczenie pisma procesowego lub inne oczywiste niedokładności nie stanowią przeszkody do nadania pismu biegu i rozpoznania go w trybie właściwym.

W zarządzeniu o zwrocie pisma **wskazuje się braki**, które stanowią podstawę zwrotu.

W terminie tygodnia od dnia doręczenia zarządzenia o zwrocie pisma strona może je wnieść ponownie. Jeżeli pismo to nie jest dotknięte brakami, **wywołuje skutek od daty pierwotnego wniesienia.** Skutek ten nie następuje w przypadku kolejnego zwrotu pisma, chyba że zwrot nastąpił na skutek braków uprzednio niewskazanych.

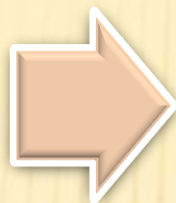

Zarządzenie o zwrocie pisma może wydać także referendarz sądowy.

ZWROT PISMA BEZ WEZWANIA DO USUNIĘCIA JEGO BRAKÓW

- ✘ Artykuł 130^{1a} stanowi wyjątek od zasady dotyczącej zwrotu pism procesowych określonej w art. 130. Przepis art. 130^{1a} § 1 wprowadza zastrzony rygor odnoszący się do pism procesowych wnoszonych przez profesjonalnych pełnomocników procesowych.

Pismo wniesione przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego, które nie zostało należycie opłacone, **przewodniczący zwraca bez wezwania o uiszczenie opłaty**, jeżeli pismo podlega **opłacie w wysokości stałej lub stosunkowej** obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu sporu.

W terminie tygodniowym od dnia doręczenia zarządzenia o zwrocie pisma z przyczyn określonych w § 1 strona może uiścić brakującą opłatę. Jeżeli opłata została wniesiona we właściwej wysokości, **pismo wywołuje skutek od daty pierwotnego wniesienia**. Skutek taki nie następuje w razie kolejnego zwrotu pisma z tej samej przyczyny.

Przepisu tego **nie stosuje się**, gdy obowiązek uiszczenia opłaty stosunkowej powstał na skutek sprawdzenia przez sąd wskazanej przez stronę wartości przedmiotu sporu lub zaskarżenia.

ZWROT I ODRZUCENIE PISMA BEZ WEZWANIA DO UISZCZENIA OPŁATY

- ✘ Artykuł 130² k.p.c. stanowi normę *lex specialis* wobec ogólnych reguł postępowania, w sytuacji kiedy pismo procesowe nie może otrzymać prawidłowego biegu wskutek niezachowania warunków formalnych lub jeżeli od pisma nie uiszczono należnej opłaty (art. 130 § 1 i nast. KPC – wyrok SN z 13 października 2009 r., II PK 96/09).

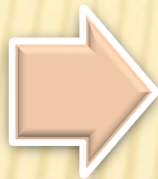
POZEW

- ✘ Pozew stanowi **pierwsze pismo procesowe** strony wszczynającej proces, wnoszone do sądu właściwego miejscowo i rzeczowo do rozpoznania danej sprawy. Pozew jest kwalifikowanym pismem procesowym, mianowicie oprócz **warunków przewidzianych dla pisma procesowego** (art. 126 i nast. KPC) powinien spełniać wymagania przewidziane w przepisie **art. 187 KPC**.

**Elementy
obligatoryjne**

**Elementy
fakultatywne**

**Elementy
konstrukcyjne
pозwu**

Elementy obligatoryjne pozwu

dokładnie określone żądanie,
a w sprawach o prawa majątkowe
także oznaczenie wartości
przedmiotu sporu,
chyba że przedmiotem sprawy jest oznaczona kwota pieniężna

oznaczenie daty wymagalności roszczenia w sprawach o zasądzenie roszczenia

wskazanie faktów,
na których powód opiera swoje żądanie, a w miarę **potrzeby uzasadniających również właściwość sądu**

informację, czy strony podjęły próbę mediacji lub innego **pozasądowego sposobu rozwiązania sporu**, a w przypadku gdy takich prób nie podjęto, wyjaśnienie przyczyn ich niepodjęcia

ŻĄDANIE POZWU (*PETITUM*)

- ✘ Dokładnie określone żądanie to **obligatoryjny element pozwu**. Żądanie musi być dokładnie określone, ponieważ zakreśla granice *lis pendens* (art. 192), orzekania (art. 321 § 1), a następnie powagi rzeczy osądzonej.
- ✘ Powinno odzwierciedlać treść wyroku, jakiego wydania powód oczekuje od sądu.
- ✘ Żądanie pozwu będzie zależne od rodzaju poszukiwanej przez powoda ochrony prawnej. Stosując powyższe kryterium rozróżnić można: powództwo o świadczenie, o ustalenie istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa (art. 189 KPC) oraz o ukształtowanie prawa lub stosunku prawnego.
- ✘ Żądanie pozwu w sprawach o świadczenie może być ujęte w sposób różnorodny. W szczególności żądanie to może być alternatywne, ujęte jako uprawnienie przemienne oraz ewentualne.

OZNACZENIE DATY WYMAGALNOŚCI ROSZCZENIA

- ✘ W sprawach, w których strona dochodzi zasądzenia roszczenia, obligatoryjnym składnikiem pozwu jest oznaczenie **daty wymagalności roszczenia**. Wymagalność roszczenia ma bowiem znaczenie dla prawidłowego określenia daty, od której strona może żądać odsetek.
- ✘ Roszczenie staje się wymagalne wówczas, kiedy wierzyciel może skutecznie żądać od dłużnika zadośćuczynienia jego roszczeniu (tak wyr. SN z dnia 12 lutego 1991 r., III CRN 500/90).
- ✘ Wymagalność roszczenia oznacza zaktualizowanie się obowiązku świadczenia. Wierzyciel ma więc prawną możliwość żądania zaspokojenia przysługującej mu wierzytelności (SN w wyroku z dnia 22 marca 2001 r., V CKN 769/00).

OZNACZENIE DATY WYMAGALNOŚCI ROSZCZENIA

- ✘ Ponadto określenie tego momentu ma zasadnicze znaczenie dla poczynienia ustaleń co do ewentualnego przedawnienia się dochodzonego roszczenia, co z uwagi na zmiany wprowadzone do KC z dniem 9 lipca 2018 r. ma ważne znaczenie (upływ terminu przedawnienia w sprawach z udziałem konsumentów, zob. art. 117¹ KC).
- ✘ Oznaczenie daty wymagalności roszczenia nie oznacza oczywiście użycia dokładnie tego samego sformułowania, o którym mowa w komentowanym przepisie – byłby to nadmierny formalizm – spełnienie tego wymagania nie powinno jednak budzić wątpliwości w świetle treści pozwu oraz jego uzasadnienia.

WSKAZANIE FAKTÓW, NA KTÓRYCH POWÓD OPIERA SWOJE ŻĄDANIE

- ✘ Wskazane **fakty** wyznaczają **podstawę faktyczną powództwa**, na której sąd dokonuje kwalifikacji prawnej zgłoszonego przez stronę żądania.
- ✘ Powód **nie ma obowiązku wskazania podstawy prawnej swojego żądania**, a jedynie fakty, z których swoje roszczenie wywodzi. W judykaturze zauważono, że wskazanie przez powoda podstawy prawnej dochodzonego roszczenia nie uzasadnia automatycznie pominięcia części okoliczności faktycznych przytoczonych jako uzasadnienie jego roszczenia i nie wyłącza możliwości przyznania ochrony prawnej na innej podstawie prawnej niż wskazana (zob. wyrok SN z 21 sierpnia 2013 r., II CSK 9/13).

WSKAZANIE FAKTÓW UZASADNIAJĄCYCH WŁAŚCIWOŚĆ SĄDU

- ✘ W miarę możliwości strona powinna także przytoczyć **fakty uzasadniające właściwość sądu**. Właściwość sądu, o której mowa, odnosi się w szczególności do właściwości przemiennej i umownej.
- ✘ Dyspozycja komentowanego przepisu różni się na tle pozostałych wymagań formalnych pozwu w nim wskazanych, bowiem strona powinna uczynić to „w miarę potrzeby”. Nie w każdej więc sytuacji i nie w każdym pozwie muszą być przytaczane fakty.
- ✘ W judykaturze wskazano, że nieprzytoczenie w pozwie okoliczności uzasadniających właściwość przemiennej sądu nie uzasadnia zastosowania art. 130 § 1 KPC (zob. uchwała SN z 9 czerwca 2005 r., III CZP 28/05).

MEDIACJA LUB INNY POZASĄDOWY SPOSÓB ROZWIĄZANIA SPORU

- ✘ W orzecznictwie i piśmiennictwie wyrażany jest pogląd, że pomimo usytuowania tego warunku wśród wymagań formalnych pozwu nie jest to warunek, którego niespełnienie skutkuje niemożnością nadania sprawie dalszego biegu (z uwagi m.in. na dobrowolność mediacji). W związku z tym przewodniczący nie może wszczynać wobec wskazanego braku procedury naprawczej i po ewentualnym bezskutecznym upływie terminu na uzupełnienie braków formalnych zwrócić z tego powodu pozwu.
- ✘ Po nowelizacji z 4 lipca 2019 r. wskazany wymóg nabiera nowego znaczenia w świetle **art. 13e UKSC**. W myśl tego przepisu w sprawach, w których powód przed wytoczeniem powództwa wziął udział w mediacji prowadzonej na podstawie umowy o mediację zgodnie z przepisami kodeksu lub podjął próbę rozwiązania sporu przez złożenie wniosku o rozpatrzenie sporu przez właściwy sąd polubowny ustanowiony ustawą w celu rozpatrywania sporów konsumenckich albo wniosku o wszczęcie postępowania w sprawie pozasądowego rozwiązania sporu konsumenckiego, **opłata stała lub stosunkowa od pozwu podlega obniżeniu o dwie trzecie, nie więcej jednak niż o 400 zł.**

Elementy fakultatywne pozwu

wnioski o zabezpieczenie powództwa, nadanie wyrokowi rygору natychmiastowej wykonalności i przeprowadzenie rozprawy w nieobecności powoda

wnioski służące do przygotowania rozprawy, a w szczególności wnioski o:

- wezwanie na rozprawę wskazanych przez powoda świadków i biegłych;
- dokonanie oględzin;
- polecenie pozwanemu dostarczenia na rozprawę dokumentu będącego w jego posiadaniu, a potrzebnego do przeprowadzenia dowodu, lub przedmiotu oględzin;
- zażądanie dowodów znajdujących się w sądach, urzędach lub u osób trzecich, wraz z uprawdopodobnieniem, że strona sama nie może ich uzyskać.

pozwany może
wytoczyć przeciw
powodowi powództwo
wzajemne

**Z chwilą
doręczenia
pозwu**

nie można w toku
sprawy wszcząć
pomiędzy tymi
samymi stronami
nowego postępowania
o to samo roszczenie

zbycie w toku sprawy
rzeczy lub prawa,
objętych sporem, nie
ma wpływu na dalszy
bieg sprawy; nabywca
może jednak wejść na
miejsce zbywcy za
zezwoleniem strony
przeciwnej

ZWROT PISMA, Z KTÓREGO NIE WYNIKA ŻĄDANIE ROZSTRZYGNIĘCIA SPORU

Art. 186¹. Pismo, które zostało wniesione jako pozew, a z którego nie wynika żądanie rozstrzygnięcia sporu o charakterze sprawy cywilnej, przewodniczący zwraca wnoszącemu bez żadnych dalszych czynności, chyba że wyjątkowe okoliczności uzasadniają nadanie mu biegu.

ZWROT PISMA, Z KTÓREGO NIE WYNIKA ŻĄDANIE ROZSTRZYGNIĘCIA SPORU

Przepis art. 186¹ KPC nawiązuje do uchwały SN z 20 kwietnia 1970 r., III CZP 4/70, zgodnie z którą:

„1. Nie jest pozwem pismo, z którego treści wynika w sposób niewątpliwy brak żądania rozstrzygnięcia sporu o charakterze sprawy cywilnej, jak również brak okoliczności, z których żądanie takie mogłoby wynikać, ani też pismo, którego rzeczywistym celem jest poniżenie lub ośmieszenie drugiej strony albo innej osoby lub instytucji.

2. Nie jest dopuszczalna droga sądowa w wypadku, gdy z twierdzeń powoda lub przytoczonych przez niego okoliczności wynika w sposób oczywisty, że między powodem a pozwanym nie istnieje żaden stosunek prawny, który mógłby stanowić podstawę żądania pozwu”.

Sąd Najwyższy w późniejszym orzecznictwie stwierdził „pewną nieprzystawalność do współczesnych realiów” powołanej uchwały.

ZWROT PISMA, Z KTÓREGO NIE WYNIKA ŻĄDANIE ROZSTRZYGNIĘCIA SPORU

Rozwiązanie polegające na zwróceniu pozwu wnoszącemu bez podjęcia żadnych dalszych czynności dotyczy zarówno pozwów wnoszonych przez osoby reprezentowane przez profesjonalnych pełnomocników, jak również przez osoby działające bez profesjonalnych pełnomocników.

Chodzi tu o każde pismo, które nie jest wniesione w toczącej się już sprawie, a z treści którego nie wynika, czego strona właściwie się domaga. Nie musi być ono zatytułowane "pozew" lub "wniosek", wystarczy, że tworzy pozór potrzeby nadania mu biegu przewidzianego procedurą.

W treści art. 186¹ KPC, jak i w uzasadnieniu (druk sejmowy Nr 3137, Sejm RP VIII kadencji), nie wskazano okoliczności, które przewodniczący mógłby uznać za wyjątkowe i uzasadniające odejście od obowiązku zwrotu pisma niebędącego pozwem.

Na zarządzenie przewodniczącego, którego przedmiotem jest zwrot pisma wniesionego jako pozew, z którego nie wynika żądanie rozpoznania sprawy przysługuje zażalenie (art. 394 § 1 pkt 1 KPC).

OCZYWISTA BEZZASADNOŚĆ POWÓDZTWA

Art. 191¹ § 1. Jeżeli z treści pozwu i załączników oraz okoliczności dotyczących sprawy, a także faktów, o których mowa w art. 228, wynika oczywista bezzasadność powództwa, stosuje się przepisy § 2-4.

§ 2. Gdyby czynności, które ustawa nakazuje podjąć w następstwie wniesienia pozwu, miały być oczywiście niecelowe, można je pominąć. W szczególności można nie wzywać powoda do usunięcia braków, uiszczenia opłaty, nie sprawdzać wartości przedmiotu sporu ani nie przekazywać sprawy.

§ 3. Sąd może oddalić powództwo na posiedzeniu niejawnym, nie doręczając pozwu osobie wskazanej jako pozwany ani nie rozpoznając wniosków złożonych wraz z pozwem.

§ 4. Uzasadnienie wyroku sporządza się na piśmie z urzędu. Powinno ono zawierać jedynie wyjaśnienie, dlaczego powództwo zostało uznane za oczywiście bezzasadne. Wyrok z uzasadnieniem sąd z urzędu doręcza tylko powodowi z pouczeniem o sposobie i terminie wniesienia środka zaskarżenia.

OCZYWISTA BEZZASADNOŚĆ POWÓDZTWA

Z uzasadnienia wynika, że za pozew oczywiście bezzasadny należy uważać taki, którego treść pozwala przewidywać, że w żadnym wypadku nie ma on szans uwzględnienia. Oczywiście bezzasadność powództwa zachodzi przy tym tylko wówczas, gdy dla każdego prawnika, bez potrzeby analizowania sprawy pod względem faktycznym i prawnym, jest zupełnie oczywiste, że powództwo nie może być uwzględnione (zob. post. SN z 18 stycznia 1966 r., I CZ 124/65 oraz z 8 października 1984 r., II CZ 112/84).

Kwestię apelacji i skargi kasacyjnej, w sprawie w której wydany został wyrok według art. 191¹ KPC, normują przepisy art. 367¹ i art. 398² § 4 i 5 KPC.

Zgodnie z art. 14a ust. 1 UKSC w sprawie, w której powództwo oddalono na podstawie art. 191¹ powoda nie obciąża się kosztami sądowymi. Jeżeli jednak apelację oddalono na podstawie art. 391¹, sąd drugiej instancji obciąża powoda opłatą podstawową od pozwu i od apelacji. Jeżeli powód wniósł o zwolnienie od kosztów sądowych, sąd drugiej instancji może mu je przyznać.